

AMvB.² De maatstaven, zoals die in bijlage 2 van het Bfv 2001 zijn opgenomen, dienen dan ook te worden aangepast. Met het wijzigingsbesluit (AMvB) is dit geregeld. Aan het wijzigingsbesluit is terugwerkende kracht verleend tot en met 1 januari 2023 (ingangsdatum nieuwe verdeelmodel).

- Terugwerkende kracht komt vaker voor bij wijzigingen van het Bfv 2001. Dit is ingegeven vanuit de gedachte dat een nieuw verdeelmodel een verbetering betreft en het daarom bezwaarlijk is om de aanpassing van het Bfv 2001 af te wachten voordat dit verbeterde model wordt toegepast. Ook is de terugwerkende kracht voor de gemeenten niet bezwaarlijk. Gemeenten zijn in de Circulaires gemeentefonds namelijk reeds uitgebreid in het jaar voorafgaand aan de invoering geïnformeerd.
- Op 22 september is het Besluit tot wijziging van het Bfv 2001 in het Staatsblad gepubliceerd. Met dit besluit wordt het verdeelmodel van de algemene uitkering van het gemeentefonds (per 2023) juridisch geregeld.
- Er is mededeling gedaan van de plaatsing in het Staatsblad aan de beide Kamers der Staten-Generaal. Daartoe strekken beide brieven van 29 september 2025. Deze procedure (ook wel nahangprocedure genoemd), volgt uit de Financiële-verhoudingswet (Fvw)³.
- De PVV stelt nu vragen over de maatstaf migranten en over of uitkeringen uit het gemeentefonds impact hebben op de aanpak van onderwijsachterstanden.

Onze referentie
2026-0000084657

Datum
19 februari 2026

Toelichting

- Het verdeelmodel van het Gemeentefonds heeft als doel om iedere gemeente een gelijkwaardige financiële uitgangspositie te geven, zodat gemeenten een gelijkwaardig voorzieningenniveau kunnen realiseren tegen gelijke belastingdruk.
- Aan de uitgavenkant bij de verdeling van de middelen van het Gemeentefonds wordt rekening gehouden met de kosten die gemeenten moeten maken, gegeven de objectieve kostenbepalende kenmerken van elke gemeente (kostenoriëntatie). Daarnaast wordt aan de inkomstenkant rekening gehouden met verschillen in de mogelijkheden die gemeenten hebben om een deel van hun uitgaven uit eigen middelen te bekostigen (inkomstenverevening).
- Zo ontvangen gemeenten waar bijvoorbeeld relatief veel mensen in de bijstand zitten of relatief veel ouderen wonen, of gemeenten die relatief veel last hebben van verzakking van de infrastructuur door een slappere bodem (via de verschillende verdeelmaatstaven) hogere bijdragen uit het Gemeentefonds. Eén van de objectieve kostenbepalende kenmerken is de maatstaf migratieachtergrond, een andere maatstaf is onderwijsachterstanden.
- De omvang van het gemeentefonds is een gegeven. Een groter aantal migranten leidt dan ook niet per definitie tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Dit is mede afhankelijk van de volume-ontwikkeling van de andere maatstaven. Als de omvang van alle maatstaven in gelijke mate

---

² Artikel 8, derde lid, Financiële-verhoudingswet.

³ Artikel 8, vierde lid, Fvw.

toeneemt, dan blijft de uitkering op grond van de maatstaf migranten gelijk.

- De middelen in het gemeentefonds zijn beleids- en bestedingsvrij. De gemeenten leggen over de besteding van deze middelen dan ook geen verantwoording af aan het Rijk. Het is bij het Rijk dan ook niet bekend hoe middelen uit het gemeentefonds door gemeenten worden besteed en wat het effect van het gemeentelijk beleid is.
- Wat betreft de onderwijsachterstanden, hier zijn ook nog specifieke geldstromen voor die niet via het gemeentefonds gaan. De Rijksoverheid gebruikt sinds 1 augustus 2019 een nieuwe methode⁴. De nieuwe methode gaat uit van een vast bedrag. Dit bedrag is jaarlijks beschikbaar voor scholen en gemeenten voor onderwijsachterstandenbeleid. De overheid verdeelt bedragen tussen gemeenten en scholen. En kijkt daarbij naar de achterstandsscores die het CBS berekent van elke school en elke gemeente. Scholen en gemeenten met voldoende kinderen die behoren tot de groep met de grootste risico op onderwijsachterstand, komen op basis van hun achterstandsscores in aanmerking voor extra geld. Dat extra geld neemt toe naarmate scholen en gemeenten meer kinderen met een groot risico op achterstand hebben, en naarmate het risico zelf ook groter is.
- Gevraagd wordt om een overzicht van de middelen die zijn en worden uitgekeerd op basis van de maatstaf migratieachtergrond en op basis van de maatstaf onderwijsachterstand. Deze laatste maatstaf zit pas sinds 2023 in het model. De gevraagde overzichten zijn als bijlagen opgenomen bij de antwoorden.

Onze referentie
2026-0000084657

Datum
19 februari 2026

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Geen

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Eerste Kamerbrief beantwoording vervolgvragen van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Eerste Kamer over voorgehangen besluit wijziging Bfv 2001 (36410 B, C)	Ter ondertekening
2	Overzicht algemene uitkering o.b.v. de maatstaf migratieachtergrond 2021-2027	Ter informatie, wordt meegezonden
3	Overzicht algemene uitkering o.b.v. de maatstaf onderwijsachterstand 2023-2027	Ter informatie, wordt meegezonden

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voorschoolse-en-vroegschoolse-educatie/financiering-onderwijsachterstanden>

Onze referentie
2026-0000084657

Datum
19 februari 2026